

HABERLER

TÜRK TARİH KURUMUNUN YILLIK UMUMİ HEYET TOPLANTISI

Türk Tarih Kurumu Umumî Heyeti 1941 yılı toplantısını 28 İkcinciteşrin 1941 Cuma günü saat 15 te Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi binasındaki merkezinde yapmıştır. Gündem şu maddelerden ibaret bulunuyordu :

1 — Geçen toplantılara ait zabıtların okunması.

2 — Kurumun bir yıllık çalışmaları hakkında İdare Heyeti raporunun okunması.

3 — 1940 Malî yılı hesapları hakkında Murakabe Heyeti raporunun okunması ve İdare Heyetinin ibrası.

4 — Kurumun önümüzdeki yıllara ait çalışmaları hakkında üyeler tarafından ileri sürülecek teklif ve mutaleaların müzakeresi.

Geçen toplantılara ait zabıtlar okunarak bir iki küçük değişiklikten sonra aynen kabul edilmiştir.

Kurumun bir yıllık çalışmalarına ait raporla, Murakabe Heyeti raporu okunmuş ve tasvip edilmiştir. Bu raporları aşağıya aynen koyuyoruz.

Kurumun önümüzdeki yıllara ait çalışmalarına dair serdedilen mutalealar şu noktalarda toplanmıştır.

a) Yeniden tercüme edilecek eserler.

b) Ana hatları eserine ait çalışmalar.

c) Cumhuriyetin yirminci yıldönümü için yapılacak neşriyat.

ç) İstanbul'un 500 üncü yıldönümü münasebetiyle yapılacak neşriyat.

d) Mükâfatlı Tez müsabakaları.

Bu meseleler üzerine uzun müzakereler ceryan etmiş ve kararlar verilerek bu kararların tatbiki İdare Heyetine bırakılmıştır. Toplantı 4 saat sürmüştür.

TÜRK TARİH KURUMUNUN BİR YILLIK ÇALIŞMALARINA AİT RAPOR

Kurumumuzun bir yıllık çalışmaları şu suretle hülâsa edilebilir:

Korur Başkanımız Millî Şef İsmet İnönü'nün Kurumumuzu ikinci defa teşrifleri

Korur Başkanımız ve Millî Şefimiz Reiscümhur İsmet İnönü 20 Haziran 1941 de Kurumumuzu ikinci defa teşrif buyurmuşlar ve çalışmalarımız hakkında izahat alarak bunlara karşı büyük bir ilgi göstermişlerdir. Korur Başkanımızın bu münasebetle verdikleri direktiflerin yerine getirilmesi için icap eden teşebbüslere girişmiş bulunmaktayız.

Malî Durum

1940 Malî yılı geliri 143.475 lira 91 kuruşu geçen yıldan kalan gelir fazlası, 118.000 lirası Hükümet yardımı, 49.000 lirası Atatürk'ün vasiyeti, 697 lira 40 kuruşu yayın geliri ve 1152 lira 98 kuruşu da banka faizi olmak üzere 312.326 lira 29 kuruştur.

Bu gelirden 14.634 lira 68 kuruşu memur aylıklarına, 22.131 lira 57 kuruşu yayın işlerine, 14.480 lirası telif ve tercümeğe, 2914 lira 47 kuruşu kitap, mecmua ve kütüphaneye, 42.820 lira 48 kuruşu hafriyatlara, 14.706 lira 87 kuruşu demirbaşaya, 2885 lira 84 kuruşu harcırah ve mesken bedellerine, 4097 lira 69 kuruşu türlü masraflara, 8915 lirası vergi ve harçlara sarfedilmiştir ki bu suretle masraf yekûnu 127.586 lira 59 kuruş tutmuş, geri kalan 184.739 lira 70 kuruştan 150 bin lirası arsa ve bina karşılığı olarak ayrı bir hesaba alınmış 34.739 lirası da 1941 malî yılına devrolunmuştur.

Yayın İşleri

Bu yıl içinde şu eserlerin basımı bitmiş ve satışa çıkarılmıştır:

1 — Şevket Aziz Kansu	: Eti Yokuşu hafriyatı raporu
2 — Hâmit Koşay	: Pazarlı hafriyatı raporu
3 — Yusuf Akçura	: Osmanlı devletinin dağılma devri
4 — Süheyl Ünver	: Selçuk Tababeti tarihi
5 — Hikmet Bayur	: Türk İnkilâp tarihi, cilt I
6 — Ziya Karamursal	: Osmanlı İmparatorluğu malî tarihi
7 — Fuat Köprülü	: Ali Şir Nevat broşürü ve minyatürü
8 — İ. Hakkı Uzunçarşılı	: Osmanlı Devleti Teşkilâtına medhal

9 — Halis Bıyıktay : Timurlular zamanında Hindistan
Türk İmparatorluğu

10 — Belleten: 14-18 inci sayılar.

Bu yıl içinde şu eserler basılmak üzere matbaaya verilmiştir:

- 1 — Hâmit Koşay : Alacahöyük hafriyatı 1937-39 raporu
- 2 — Halil Ethem Hatıra kitabı
- 3 — Fuat Köprülü : Osmanlı Devletinin kuruluşu
- 4 — İ. Hakkı Uzunçarşılı : Alemdar Mustafa Paşa
- 5 — Faik Reşit Unat : Atatürk Bibliyografyası
- 6 — Faik Reşit Unat : Osmanlı Sefaretnameleri

Bu yıl içinde şu telif eserlerin basılmasına karar verilmiştir:

- 1 — Âfet İnan : Anadolu Türk Irkının vatanı
- 2 — Halil Etem : Düveli İslâmiye
- 3 — İzzeddin Alaçam : Eski yazılar kılavuzu
- 4 — Eberhard : Çinin Şimal komşuları
- 5 — Salih Zeki : Âsarı Bâkiye
- 6 — Hâmit Koşay : Alacahöyük maddî kültür albümü
- 7 — Zehra Örnek : Alacahöyük motifleri
- 8 — Salâhaddin Elker : Divanî rakamlar
- 9 — Kanunî devrine ait ahkâm defteri
- 10 — Süheyl Ünver : Selçuk kitap tezyinatı
- 11 — Cemal Mersinli : Anadolunun toponomisi
- 12 — Adalet Tüze : Siyakat anahtarı
- 13 — Yeniçeri defteri (faksimile)
- 14 — İ. Hakkı Uzunçarşılı : Tarih belgeleri serisinden Hattı
Humayunlar
- 15 — Cevdet Paşanın maruzatı
- 16 — Namık Kemal, Ziya Gökalp ve Mehmet Emin Yurdakul'un
Külliyatı

Matbaa

Maarif, Cümhuriyet ve Kenan matbaalarına basılmak üzere verilen eserlerin sayısı 14 tür. Elimizde de telif ve tercüme olarak basılmaya hazır bir bu kadar eser vardır. Kâğıdımız ve paramız da olduğu halde matbaa müşkilâtından kitaplarımızın basım işi ağır gitmektedir. Bu noktayı düşünen Umumi Heyet, geçen toplantısında Kurumun bir matbaa kurmasını kararlaştırmıştı. İdare Heyetiniz

bu konudaki imkânları aramış, Avrupadan baskı makinesi getirtilmesini bugün için imkânsız görerek şimdilik 30 forma dizebilecek kabiliyette bir mürettiphane kurmaya karar vermiş ve filiyata geçmiştir. Bu Mürettiphanenin üç dört ay sonra faaliyete geçebileceğini ummaktayız.

Anahatları eserinin durumu

Türk Tarihinin Anahatları eserine materyal hazırlayan arkadaşlar çalışmalarına devam etmektedirler. Geçen umumî toplantıda üyelerimiz tarafından belli zamanlarda verilmesi vadedilmiş olan eserlerin zamanında Kurumumuza teslim edilmesini bu vesile ile de tekrar hatırlatırız.

Osmanlı tarihinin son asırları üzerindeki çalışmalara yeni bir istikamet verilmiştir. Asbaşkanımız Bay İhsan Sungu'nun başkanlığı altında teşekkül eden komisyon etraflı bir çalışma plânı hazırlamış ve bu plana göre çalışmalara başlanmıştır. Arşivdeki bu asırlara ait vesikalar üzerinde üyelerimizden Bay Profesör İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın nezareti altında özel bir ekip tarafından tetkikler yapılarak bulunacak vesikalar neşredileceği gibi, henüz basılmamış olan yazma tarihler sırasıyla bastırılacak, ve yine bu devre ait hâtıralar, sefaretnâmeler, seyahatnâmeler, muahedat zabıtları da tercüme ve neşrolunacaktır. Bu devrin mühim kaynaklarından biri olan Silihtar tarihinin basılmamış olan kısımlarının Ordu Mebusu Bay Ali Canip Yöntem'in nezaret ve mesuliyeti altında basılmasına karar verildiği gibi, aynı devre ait kaynaklardan Mecelletün-nisab adlı Teracüm-ü ahval kitabının da Bay Rıfat Kilisliye tercüme ettirilmesi kararlaştırılmıştır. Bugünkü fevkalâde durumdan dolayı bir çok yazmalar emin yerlere kaldırılmış olduğundan bunlardan ilk elimize geçecek olanları sırasıyla basmaya başlayacağız.

Telif ve tercüme

Bu yıl içinde şu eserlerin tercümesine başlanmıştır.

1 — Şerefeddin Yezdi	: Zafernâme
2 — Şâmî	: Zazerfâme
3 — Hondmir	: Habibüssiyer
4 — İbni Meskeveyh	: Tecaribülümem
5 — İbnülesir	: Elkâmil Fittarih

6 — Brandi	: Rönesans
7 — Aulard	: Fransız inkılâbı tarihi
8 — Hammer	: Osmanlı Devleti Teşkilâtı
9 — Yakın Şarka ilk seyahat ve seferler adlı İngilizce eser	
10 — Keşifler tarihi	
11 — Cantacasin	: Türklerin menşei
12 — Dopsch	: Avrupada kültür inkişafının temelleri
13 — Wladmircev	: Mogolların içtimaf hayatı
14 — R. Pumpelly	: Anav hafriyatı
15 — Teschner	: Anadolu yolları
16 — Grenard	: Orta Asya coğrafyası
17 — Babinger	: Osmanlı müverrihleri
18 — Balducci	: Rodosta Türk mimarî eserleri

Geçen yıl tercümesine başlanmış olan İbni Haldun tarihinden üç cildinin tercümesi bitmiştir. Tercümeye esas olarak bu tarihin son zamanlarda Mısırdaki basılmakta olan ciltleri alınmıştır. Harp dolayısıyla üçüncü ciltten sonrası, henüz neşredilmemiş olduğundan şimdilik tercüme durdurulmuştur.

Ayrıca Maarif Vekâleti Millî Talim ve Terbiye Heyeti azasından Sabahaddin Eyupoğlu tarafından tercüme edilen Gabriyel'in Anadolu Türk âbideleri adlı eserinin birinci cildi Kurumumuz tarafından satın alınmıştır.

Yukarıda adı geçen eserlerden Şerefeddin Yezdi'nin birinci cildi, İbnülesirin ikinci ve üçüncü cildi, Brandinin Rönesansı, İngilizce Seyahatname, Cantacasin'in Türklerin menşei adlı eserinin tercümeleri biterek Kuruma teslim edilmiştir. Matbaa meselesi halledilir edilmez bu eserlerin basımına başlanacaktır.

Kütüphane

Bu sene kütüphanemizin yeni baştan kataloğunun yapılmasına başlanmıştır. Bu katalog en modern metodla yapılmaktadır. Bugüne kadar 3879 ciltlik 2618 eserin alfabetik ve sistematik kataloglar için fişleri yazılmış, kontrolleri yapılmış, defterlere geçmiş ve istifadeye konmuştur.

Bu sene içinde 761 i satın alınmak, 423 ü mübadele ve hediye suretiyle kütüphanemize cem'an 1184 yeni eser girmiştir.

Hafriyatlar

Bu yıl şuralarda hafriyat yapılmıştır

- 1 — Alacahöyük
- 2 — Çankırıkapı
- 3 — Karaoğlan
- 4 — Hacılar
- 5 — Regium ve Maltepe Höyüğü
- 6 — Konya
- 7 — Dündartepe ve Samsun civarındaki höyükler

Bundan başka Van civarında meydana çıkarılan Urartu mezarile mozayiklerin tetkiki ve icap ederse sondağlar yapılması için âzamızdan Bay Hâmit Koşay'a salâhiyet verildiği gibi Koruyucu Başkanımız ve Millî Şefimizin emirleri üzerine en eski devirlerden klâsik çağlara kadar bir çok medeniyetlere sahne olmuş olan ve gerek höyükler üzerinde yapılan hafriyatlar ve gerekse meydana çıkarılan zengin mozayikler delâletiyle arkeoloji bakımından pek verimli bir bölge olan Hatay'da hafriyat yapılmasına karar verilmiştir. Mevsim müsait olur olmaz bu hafriyata başlanacaktır.

Hafriyatlarımız için lüzumu olan unsurları yetiştirmek amacıyla Tarih Fakültesinin geçen seneki mezunlarından Kılıç Kökten ve Meliha Tunalıgil Kurum hizmetine alındığı gibi, İstanbul Müzeleri kimya lâboratuarında hafriyatlardan çıkan eşyaların tamiri işlerinde çalışarak yetişmek üzere iki genç stajyer ve ayrıca Ankarada çalışacak bir çanak yapıştırmacı ustası da Kurum hizmetine alınmıştır.

Maarif Vekâletinin Teklifi üzerine arkeolog mimar yetiştirmek için Güzel Sanatlar Akademisi mimarî şubesi talebesinden iki gence ayda 50 şer lira burs verilmesi de kabul edilmiştir.

Bunlardan başka Boğazköydeki yazılı kayanın korunması için barada bir bekçi evi yaptırılmış ve geçen yıl başlanmış olan Alacahöyük mahallî müzesinin de inşaatı sona erdirilmiştir. Ayrıca Çankırıkapıdaki hafriyat yerinde mahallî bir müze kurulması kararlaştırılmış ve işe başlanmıştır.

Hafriyat heyetlerimiz arasında ilmi düzen, bağlılık, uyarlık ve metot birliği kurmak, her yıl yapılan hafriyatların ilmi sonuçlarını müzakere ve münakaşa, önümüzdeki yıllarda Kurumumuzun amacına uygun bir yolda nerelerde hafriyat yapılması icap edeceğini tesbit ve hafriyat raporlarının aynı metod altında basımını temin eylemek

maksadiyle hafriyat direktörlerimiz özel bir komisyon halinde toplanmaya davet edilmiştir. Bu toplantılar her yıl hafriyat mevsimi sonunda yapılacak ve alınacak sonuçlar bir raporla İdare Heyetine bildirilecektir.

Tarihî eserlerin tamiri ve muhafazası

Millî Şef'in Karaman ziyaretleri sırasında Karaman Kalesinin merdiveniyle Nefise Sultan türbesi kapısının onarımını Kurumumuza emir buyurduklarından her iki eserin onarımına esas olmak üzere keşiflerinin yaptırılması Maarif Vekâletinden rica edilmiştir.

Ayrıca Maarif Vekâleti Müzeler dairesi emrine tarihsel eserlerin bakımı için üç bekle bekçi tahsisatı verilmiştir.

Türk Büyüklerinin Hatıralarını anmak için yapılan törenler

Büyük Türk Şairi Ali Şir Neval'nin 9 Şubat 1941 e tesadüf eden 500 üncü doğum yıldönümü münasebetiyle Tarih Fakültesiyle birlikte bir tören yapılmış ve bu münasebetle Şair hakkında küçük bir broşür neşredilmiştir. Ayrıca üyelerimizden Profesör Fuad Köprülü şairin hayat ve eserlerine dair iki ciltlik orijinal bir eser hazırlamayı üzerine almıştır.

Fârâbî'nin 1950 yılına tesadüf eden ölümünün 1000 inci yılı münasebetiyle büyük hakimim eserlerini bastırmak, hakkında etütler yapmak üzere üyelerimizden Profesör Şemseddin Günaltayın Başkanlığı altında bir komite kurulmuştur.

Arşiv teşkilâtı

Türk Arşivindeki vesikaların sistematik araştırmalarla meydana çıkarılarak geniş ölçüde yayımını temin eylemek için bu çalışmaların bir teşkilâta bağlanmasındaki lüzum ve önemi takdir eden İdare Heyetiniz üyelerinden Profesör İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın başkanlığı altında bir Arşiv Heyeti teşkil eylemiştir. Bu heyet yeni elemanlarla takviye edilmektedir.

Türk - İslâm devri kitabeleri derleme heyeti

Umumî Heyetin geçen toplantıda gösterdiği arzu üzerine İdare Heyetiniz Türk tarihinin en mühim kaynaklarından olan kitabelerin memleket içinde ve dışında sistematik bir tarzda tesbitini, estampajlarının ve fotoğraflarının alınarak tasnif ve neşrinin temin

işinin bir teşkilâta bağlanmasını muvafık görmüş ve üyelerimizden Profesör Mükrimin Halil Yınancın başkanlığı altında "Türk-İslâm devri kitabeleri derleme heyeti," teşkil edilmiştir. Bu teşkilâtın çalışmalarına ait talimatnâme arkadaşımız tarafından hazırlanarak İdare heyetine verilmiştir. Esaslı mütalâaları içine alan bu talimatnâme ve hazırlanacak diğer çalışma programlarıyla bu işi de yakında başarma alanına çıkarmak mümkün olacaktır.

Bu münasebetle satın alınması Kurumumuza teklif edilen Adana müzesi Müdürü Naci Kum'un "Kayseri kitabeleri," adlı eseri bu heyet tarafından tetkik edilmiş ve muvafık görülerek Kurumca satın alınmış olduğu gibi, İstanbul şehri kitabelerini toplamış olan Bay İbrahim Hilmi Tanışığa önümüzdeki aylar içinde bir fotoğrafçı verilerek bu kitabelerin fotoğraflarının da aldırılmasına, Diyarbakır kitabeleri hakkında Diyarbakır Lisesi öğretmenlerinden Bay Süleyman Savcı tarafından hazırlanan eserin üyelerimizden Bay Osman Ferit Sağlam tarafından yerinde incelenerek muvafıkça satın alınmasına, Ankara şehri kitabelerinin de kezaik Bay Osman Ferit Sağlam tarafından tesbitine karar verilmiştir. Önümüzdeki yıllar içinde bu kitabelerin muntazam bir seri halinde neşrine başlanacağını ummaktayız.

İlmî toplantılar

Yine Umumî Heyetin gösterdiği arzu üzerine 1 şubat 1941 tarihinden itibaren ilmî toplantılar tertibine başlanmış ve yaz tâtiline kadar yapılan 4 toplantıda aşağıdaki mevzular üzerine münakaşalı konferanslar verilmiştir.

- 1 — Profesör Enver Ziya Karal tarafından: Üçüncü Selim'in Hattı Hümayunları
- 2 — Doçent Dr. Muzaffer Şenyürek tarafından: Anadolu Bakır çağı ve Eti sekenesinin antropolojik tetkiki
- 3 — Kurumumuzun tercüme bürosu şefi Nusret Hızır tarafından: İlimlerin vahdeti hakkındaki modern bir nazariyenin tetkiki
- 4 — Doçent Dr. Ekrem Akurgal tarafından: Pazarlı hafriyatı kabartmaları

Bu konferanslara bu yıl da devam edilmek için yeni bir program hazırlanmıştır.

Bugüne kadar bu toplantılarda konferans vermeği kabul edenler şunlardır:

- 1 — Profesör Şevket Aziz Kansu : Anadolu Türk tefekkür coğrafyası
- 2 — Profesör Ruben : Hintlilerde, Türklerde Bocaciy'o'da ve Shakespeare'de bir masal
- 3 — Profesör Fuat Köprülü : Bizde tariht çalışmaları
- 4 — Profesör Hâmit Sadi Selen : Tarihte şark ve garp mefhumu
- 5 — Nusret Hızır : Condillac'ın tarih telâkkisi
- 6 — Profesör Remzi Oğuz Arik : Konya istikşâf ve hafriyatı
- 7 — Dr. Hâmit Koşay : Alacahöyük hafriyatı
- 8 — Dr. Arif Müfit Mansel : Kırklareli kubbeli mezarları
- 9 — Profesör Rohde : Anadolu'da bulunan Yunan ve Lâtin kitabeleri
- 10 — Profesör Landsberger : Hatayın eski tarihi hakkında yeni bilgiler.
- 11 — Profesör Güterbock : Eti tanrı ve tasvir isimleri
- 12 — Profesör Şevket Aziz Kansu : Samsun bölgesinin prehistoryası ve kazıları
- 13 — Profesör Sadri Maksudi Arsal : Kadim Isparta devletinin siyasî ve hukukî teşkilâtı ve bu teşkilâtın istinat ettiği prensipler.
- 14 — Halil Demircioğlu : Eski Anadolu'nun Grek-Roma din ve fikir âlemindeki izleri ve tesirlerine bir misal
- 15 — Faik Reşit Unat : Neşri tarihi metinleri üzerindeki çalışmalar.

Etnografik tetkikler

Geçen yıl üyelerimizden Hâmit Koşay tarafından Alacahöyükte yapılan etnografik tetkiklerin Anadolu'nun diğer kısımlarında da yapılması ve bu suretle yavaş yavaş azalan eski maddî kültür vesikalarının tesbiti kararlaştırılmış ve bu maksatla desinatörümüz Ömer Üçüncü Bay Hâmit Koşayın direktifi ile Isparta ve Burdur havali-sine gönderilerek tetkikler yaptırılmıştır.

Mükâfatlı Tezler

İdare Heyetiniz millî tarihimizi alâkalandıran önemli konular üzerine mükâfatlı tez müsabakaları tertip edilmesini kararlaştırmıştır. Bu müsabakaların tertip şekil ve talimatnameleri üzerinde araştırmalar yapmaktayız.

Türk Sanat Tarihi Kürsüsü

Geçen Ummî Heyet toplantısında âzamızdan Profesör Remzi Oğuz Arık Kurumumuzca Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinde Türk sanat tarihi ve arkeolojisi hakkında serbest bir kürsü tesis edilmesini teklif eylemişti. Meseleyi etraflıca tetkik eden İdare Heyetiniz mevzuun önemini takdir ederek bunun tarafımızdan tesis edilecek serbest bir kürsüde konferanslar vermek suretiyle değil, Tarih Fakültemizde esaslı bir kürsü ihdası suretiyle muntazaman tedrisini muvafık görmüş ve keyfiyeti Maarif Vekilliğinin tasvibine arzeylemiştir.

Yeni üyeler

Bu yıl içinde genç tarihçilerimizden Profesör Enver Ziya Karal ve Doçent Cavit Baysun Kurumun aslı üyeliğine seçilmişlerdir.

Kurumun umumî menfaatlere hâdim cemiyetler arasına alınması

Kurumumuz Vekiller Heyetinin 21.X.1940 tarihli ve 2-14556 sayılı kararnamesiyle umumî menfaatlere hâdim cemiyetler arasına alınmıştır.

TÜRK TARİH KURUMUNUN 1940 MALİ YILI HESAPLARI MÜRAKABE HEYETİ RAPORU

Türk Tarih Kurumu Başkanlığına

Türk Tarih Kurumunun 1940 mali yılına ait hesapları defterler ve sarf evrakı üzerinde tarafımızdan tetkik edilmiştir. Bu tetkikatımızın neticesini aşağıda arz ediyoruz :

Kurumun 1940 mali yılı varidat bütçesi 143.475 lira 91 kuruşu 1939 mali yılından devrolunan bakiye ve mütebakisi muhtelif kaynaklardan tahsil edilecek varidat olmak üzere 344.100 lira tahmin edilmiş ise de aynı yıl içinde bunun 312.326 lira 29 kuruşu tahakkuk ve tahsil edilmiştir.

Kezalik bu yıl içinde ifası zarurî görülen hizmetler karşılığı olarak muhtelif fasıllara ayrılmış olan tahsisatla masraf bütçesi de varidata uygun olarak 344.100 lira ile bağlanmış ise de buna mukabil 127.586 lira 59 kuruşun sarfı tahakkuk eylemiştir.

Bu itibarla 31 Mayıs 1941 tarihinde kapanan 1940 mali yılının varidat fazlası olan 184.739 lira 70 kuruşun 24.604 lira 99 kuruşu 4 ve 18 Haziran 1941 tarihli dekontları mucibince Türkiye İş Bankasında mevcut olduğu ve 150.000 lirası kezalik aynı bankanın 18.3.1941 tarihli dekontu mucibince 5184 sayılı ve bir yıl vadeli hesabında bulunduğu ve mütebaki 10.134 lira 71 kuruşun da muhtelif hizmetler için verilmiş avansların henüz mahsupları yapılmamış olan bakiyeleri olduğu anlaşılmıştır.

Kurumun 1940 malî yılı varidat ve masraf bütçeleri ile bu varidat ve masraflardan tahsil ve sarfolunan miktarları ve 1941 malî yılına devrolunan bakiyenin bankadaki miktarını ve avans bakiyelerini müfredatlı surette gösteren cetveller bu raporumuza bağlanmıştır.

1 Haziran 1940 dan 31 Mayıs 1941 tarihine kadar yapılan sarfiyata müteallik bütün sarf evrakıyla defterlerin usulüne muvafık olarak ve takdire şayan bir dikkat ve intizamla tesis ve tanzim edilmiş olduğu memnuniyetle görülmüştür.

1941 Malî yılı bütçesi talimatnamesinde tesisi derpiş edilmiş olan tekaüt ve yardım sandığının biran evvel kurularak memurlara iki maaş nisbetinde verilmekte olan avansların bu yardım sandığından ödenmesi temenniye şayan görülmüştür.

Keyfiyeti derin saygılarımızla arzederiz.

Türk Tarih Kurumu
Âzasından
İstanbul Mebusu
F. Öymen

Büyük Millet Meclisi
Muhasebe Müdürü
M. Bulak

Türk Tarih Kurumu
Âzasından
Eskişehir Mebusu
Y. Ziya Özer

Türk Tarih Kurumu
Âzasından
Kars Mebusu
F. Köprülü

Cumhuriyet Halk Partisi
Umumî Merkezi Muhasebecisi
M. Karadağ

İSTANBUL FETHİNİN 500 ÜNCÜ YILDÖNÜMÜNE HAZIRLIK

Türk Tarih Kurumunun 28 İkinci teşrin 1941 de toplanan Umumî Hey'eti ictimainda verilen bir kararla 29 Mayıs 1953 de kutlanacak olan İstanbul fethinin 500 üncü yıl dönümü münasebetiyle yapılacak neşriyatı hazırlamak üzere Bay Şemsettin Günaltay'ın Başkanlığı altında bir komite kurulmuştur. Komitenin Genel Sekreterliğini Kurum Üyelerinden Bay Faik Reşid Unat yapacaktır.

TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞI

Türk Tarih Kurumu Başkanı Bolu Mebusu Bay Hasan Cemil Çambel sıhhi sebeplerden dolayı Başkanlıktan istifa etmiş ve bu istifa Kurumun Korur Başkanı Millî Şef tarafından kabul edilerek yerine 17-XII-1941 tarihinde İdare Heyeti Üyelerinden Sivas Mebusu Bay Şemsettin Günaltay tayin olunmuştur.

BASILMAK ÜZERE MATBAAYA VERİLEN YENİ ESERLER

- 1 — Baburun hatıratı
- 2 — Humayunname
- 3 — Alacahöyük hafriyatı 1940 - 41 raporu
- 4 — Selim III. ün Hattı humayunları

Bunlardan başka Profesör Feher Geza tarafından Türk Tarih Kurumu için yazılmış olan "Proto Bulgarların tarih ve medeniyeti," adlı eserin de münasip bir zamanda basılmasına karar verilmiş, İstanbul, Topkapı Sarayı Müzesi kütüphanecisi İsmail Baykal tarafından hazırlanmış olan "Enderunlu sanantkârlar ve hocaları," adlı resimli eser de bastırılmak üzere satın alınmıştır.

TERCÜMELER

Ermeni müverrihlerinden bir çoğunun bıraktıkları eserler ya doğrudan doğruya veya bilvasıta Türk tarihini alâkadar eden kaynaklardır. Bunların ehemmiyetini taktir eden Türk Tarih Kurumu bu eserlerden bazılarını dilimize çevirtmeyi faydalı görmüş ve bu işi İstanbul Üniversitesi Tarih şubesi mezunlarından Hrant D. Andreasyan'a havale etmiştir. Kurumun tercüme edilmek üzere seçtiği üç eser şunlardır:

- 1 — Moses Gagankaytvaci (VII. asır): Ağuvanların tarihi. (Bu eserin Hun ve Hazarlara ait fasılları tercüme edilecektir).
- 2 — Kirakos Kañakeçi (XII. asır): Ermeni Tarihi. (Bu eserin Mogol istilâsına ve Mogolların dil ve âdetlerine ait kısımları tercüme edilecektir).
- 3 — Toma Mezopeci (XV. asır): Timur ve halefleri ile Ak ve Karakoyunlular tarihi.

— Sofya üniversitesi senelik mecmuasında çıkmış olup D. Gilibofun eseri olan "Bulgar tarihi hakkında Osmanlı-Türk menabii adlı bibliyoğrafik eser de türkçeye tercüme ettirilmiştir.

— Türk tarihinin ana kaynaklarından olan Gerdizi'nin Zeynelahbar adlı eseri de Bayazid umumî kütüphanesi müdürü Necati Lugal'a tercüme ettirilmiştir.

TÜRK TARİH KURUMUNUN YENİ ÜYELERİ

Türk Tarih Kurumu İdare Heyeti 15 / 1 / 1942 tarihli toplantısında Ordu Mebusu Bay Ali Canip Yöntemle, İstanbul Eski Eserleri Koruma Encümeni Âzasından Bay Efdalettin'i Türk Tarih Kurumunun asıl üyeliğine seçmiştir.

TÜRK TARİH KURUMU MATBAASI

Türk Tarih Kurumu gittikçe artan neşriyatını daha muntazam surette çıkarabilmek için hususî bir matbaa kurmuştur. İlk eser olarak Belleten'in bu nüshası bu matbaada basılmıştır. Evvelce yalnız bir mürettiphane kurulması düşünülmüş iken oldukça yeni ve güzel bir makine dahi bulunmuş olduğundan baskı işleri de Kurumun kendi matbaasında yapılmaktadır.
